

Maurice Bardèche

Autor: FeFe

Akceptuji, že jsem povinen respektovat rozhodnutí většiny, když se podle kritérií jiných než mých rozhodne, jak musí být postavena silnice nebo jak mají být rozděleny daně: ale žádný zákon neudělil většině moc vládnout mojí duší.

Do své smrti Maurice Bardèche (1. října 1907 – 30. července 1998) nikdy nepřistoupil na kompromis s ideologií vítězů druhé světové války; věrnosti svým představám nikdy nevzdal. Spisovatel, novinář, umělecký kritik a profesor na pařížské Sorbonně se oženil se Suzanne, sestrou fašistického básníka Roberta Brasillacha, popraveného pomstou vítězů; na rozdíl od svého švagra byl krátce po válce propuštěn. Protože vždy odmítal svod peněz, vzdal se tento čistý, laskavý a prostý muž, nepřítel kompromisů a prohnanych propočtů, jen kariéry a velkých výdělků.

Založil nakladatelství *Les Sept Couleurs* (Sedm barev), pojmenované po slavném Brasillachově románu, za *Nuremberg où La Terre promise* (Norimberk aneb Země zaslíbená), jednu ze svých prvních poválečných publikací, kde kritizoval nezákonnost a nemravnost procesu, v němž si vítězové – neuspokojení vítězstvím – osobovali vinit a soudit poražené, byl pokutován a uvězněn. Vysoké pokuty a věznění mu duši nezkalily a až do konce svého dlouhého života pokračoval ve svém díle „ilegálního“ spisovatele.

V roce 1969 vydal pojednání *Sparte et les Sudistes*, přeložené kdysi do italštiny a znovu vydané nakladatelstvím Ar Franca Fredy pod názvem *Fascisti si nasce: Sparta e i Sudisti* (Fašisté se rodí: Sparta a Jižani). Je to pamflet proti modernitě a komerční civilizaci; reevokace dvou symbolů hrdinství, totiž starověké Sparty a Jižanských rebelů.

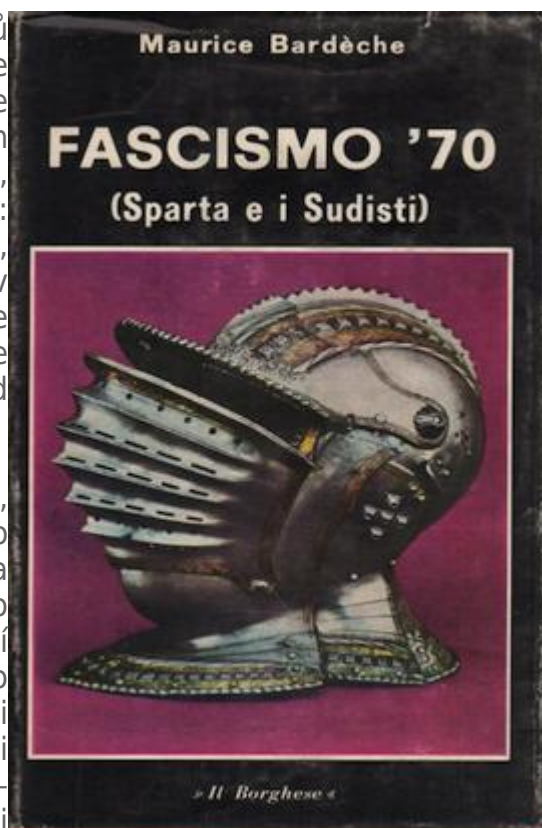
Bystrá a občas „célinovská“ analýza historických jevů dvacátého století, zejména světa zrozeného po roce 1945, po té **světové válce**, kterou Bardèche označuje za „náboženskou“. Náboženská válka „nevyžaduje jen zničení chrámů“, ale především „vítězství koránu“, tzn. nastolení perspektivy, nastiňující úplně všechno: nejen politiku, ale také etiku, zvyky, hodnotové soudy, jednou větou „život ve své celistvosti“. Proto „v Norimberku, zničeném pumami, byly domy ze šestnáctého století zrekonstruovány, kdežto v nás se děje opak: v nás se žádá postavit město nové, pod jehož vlivem na dřívější domy zapomeneme“.

Byl to rozvrat, jehož účinky nepostihly jen Evropu, nýbrž zasahují teď celou civilizaci, lidský druh v jeho úplnosti. Zkáza, jejíž radikálnost byla obecně sotva vnímána: vykořenění určitého lidského citění, jistého obrazu člověka a vnucení jiné vize života, zformování člověka, na něhož slova jako udatnost, zdatnost nebo čestnost nemají už žádný účinek. „Neustále si stěžujeme na amorálnost, aniž bychom si uvědomovali, že jsme to byli právě my, kdo zničil – anebo umožnil, aby byly zničeny – celé části mravních základů, přestože jsou před našima očima ničeny i nadále. [...] Mnozí se tomuto morálnímu vakuu přizpůsobují, jelikož z něj čerpají zisky. O budoucnosti si asi nedělají iluze, věří však v trvání tohoto *interregna* (mezivládí): že vydrží přinejmenším stejně dlouho jako jejich život. A to je uklidňuje.“

Jedním z nejničivějších následků zhroucení mužných hodnot a ctností /virtù/* u západních národů je nepřirozené, víceméně vnucené pronikání typicky ženské citlivosti a mentálního přístupu:

„Když jsme se stali schránkou cizího, cizorodého myšlení, ukázalo se, že jsme zženštilí, devirilizovaní, bez zápalu, bez osobnosti; necháváme se pošpinit všemožným odpadem, jenž se v určitém okamžiku stává naším nezbytným útočištěm“.

To, že se projev zdatnosti omezuje na předvádění svalů, je zlým znamením doby. Smysl této kastrace Bardèche objasňuje velice příznačným obrazem:

Maurice Bardèche – *Sparte et les Sudistes*

„Podstoupí-li mnozí bez protestu chirurgický zákrok, jemuž jsou podrobováni kocouři, aby se proměnili v pokojové kočky, je to kvůli tomu, že postrádají jasný vjem toho, k čemu slouží to, co jim je odňato; mají pouze matný pocit, že to slouží výhradně k děláni špatných věcí, k dopouštění se nesprávných činů.“

Uchránit v sobě onu instinktivní složku, v onom živočišném cítění, charakterizujícím muže, je naprosto zásadním protilékem vůči intelektuální prohnitosti a zhoubám způsobovanými technologickou a průmyslovou civilizací. Formování osobnosti, individuálního vědomí oproti vědomí konformnímu a racionalistickému, je mužovou obrannou zbraní proti standardizaci, machinismu a síle technologie. Moderní svět má k dispozici velice silné nástroje, aby nás učinil poddajnými, krotkými a vnímavými k jakémukoli pokrokařskému ideálu. Tisk, televize a nyní i internet, včetně jeho „informační alternativy“ pro masy, často jen směšné parodie převládajícího narativu, nedělají nic jiného než že šíří „formy“, vštěpující člověku zvyky, způsoby života a kategorie otroctví v závislosti na produkci. **Stádní člověk, konformista, často přesvědčený, že naslouchá všemožným hlasům z politických opozic či z alternativních telematických kanálů, poslouchá ve skutečnosti stále tutéž hudbu. Demokratická moc nemá zapotřebí ani násilí ani Sibiř...**

*„Lidství žije pouze v hrstce lidí a ostatní jsou ovce.“ Machiavelliho citát, jenž do oběhu vrátil i **Ezra Pound***

Těžištěm tohoto nového světa je komerční etika, trvalá nadřazenost ekonomického činitele nad jakýmkoli jiným smyslem existence, přičemž na božstvo tohoto sklíčeného a skličujícího světa jsou povýšeny peníze. Reklama a média v symbióze s abnormálním vývojem ekonomiky všude rozšířily své zhoubné sekce. Ponořily nás do tohoto umělého světla, osvětlují nás jako obyvatele jakéhosi podzemního města, podmiňované fikcemi a imitacemi

ze starých (televize) i nových médií (internet a jeho sociální sítě), které v nás neustále „vyvolávají touhy, scénicky nám vnucují vybavení a zařízení, nátlakem nás proměňují v zákazníky nebo fanoušky, do miliard úst dokořán v křeči ‚kupování‘ vlévají se páchnoucí vody veleřeky ‚prodávání‘“.

Autor s příkladnou jasností popisuje, jak nástroje a struktury, regulující a vyživující abnormální západní ekonomický vývoj posledních sedmdesáti let (reklama, média, burzy, trhy atd.), předstírají, že respektují naši svobodu, a ve skutečnosti nám však kradou duše, život: ve všech svých projevech jsou nejúčinnějšími činiteli degradace lidské bytosti.

„Dalším rysem obchodní civilizace, v níž žijeme, je vedoucí postavení ekonomiky: ta se uplatňuje v rámci našeho národního života, našeho života profesního a dokonce i v našem způsobu myšlení obecně. V tom je příznak obchodníkovy vlivu: vládne se díky němu, skrze něho a pro něho. [...] Vymizení jakékoli hierarchie nadřazené moci peněz zajišťuje, že potřeby ekonomiky jsou s to naše hlavy zatěžovat a utiskovat veškerou svou vahou. Tyto ‚potřeby‘ se rozvíjejí rozšiřováním na základě vlastní logiky, inklinující k tomu, stát se jedinou výlučnou logikou světa. Ukládá nám své vlastní imperativy, v nichž jsme ve skutečnosti cizinci, a vnucuje nám je coby normy a kánony naší existence. Počínáme si jako galejnici na břehu veliké řeky ‚prodávat-prodávát-prodávát‘, podél níž táhneme lano ‚nakupovat-nakupovat-nakupovat‘, abychom vlekli člun lichvářů.“

„Co ale máme společného s prodáváním a nakupováním? Proč vůbec právě tohle musí být náš růst, naše pýcha, náš život? [...] Jakmile nás reklama jedinkrát motivuje pošetilými a zbytečnými potřebami, stáváme se zajatci těchto kaskád lačnosti, jež jsme rozpoutali: staneme se zkrátka odsouzcenci, abychom si zajistili postradatelné. A nakonec ztratíme svůj život, jediný a krátký život, ženoucí se za těmi podobami života, jež jsou fikcemi naší bláhovosti. Přízraky, nazývající se Peníze, Úvěr či Vývoz, zaplňují naše noci. Kdo nám jednoho dne řekne, že neexistují? Kdybychom stáli nohama na zemi, věděli bychom, že to podstatné tkví v tom být silní a odhodlaní. Prodej je pouze úkon doplňkový, z něhož se vždy můžeme vyvázat odmítnutím nákupu. Tak jako tak je ničím.“

Záminkou pro tuto degradaci člověka je nárok postarat se o to, aby co možná nejvyšší počet lidí žil v blahobytu. Avšak tento záměr zaručit víc blahobytu se rozchází s jakoukoli podobou člověka, vyznačujícího se svobodnou vůlí a odmítáním tuctovosti. Člověk ze své přirozenosti musí dřív než k blahobytu směřovat k **dobrému životu**.

Rebel, správný muž, je pro Bardècheho ten, kdo odmítá být v systému funkční, „funkčnost“, suma komerční společnosti (ať už liberální nebo komunistické), člověka, jehož hodnota je určována na základě jeho postavení ve výrobním (kapitalistickém) procesu nebo ve správním (komunistickém) aparátu, degraduje a pohlcuje. Jako objekt mezi jinými objekty, funkčními,

DĚLSKÝ POTÁPĚČ

zaměnitelnými a tudíž nahraditelnými, ztrácí muž osobnost. Každý, kdo ve svém chování, ve svých životních rozhodnutích, ve svých slovech odhalí takovou povahu, v níž je přítomna odvaha, mužná odhodlanost a hrdost, s přesvědčením, že Člověk je cosi hodně odlišného od žalostné figury spotřebitele, pracovníka, zákazníka i podnikatele, je správný muž cizí kolektivnímu vědomí, cizí pravidlům „lidského trhu“.

Liberálně-demokratická společnost, ukazující se vůči všem druhům neřesti a zločinu jako tolerantní a chápavá, má rebela za delikventa, odmítajícího příchod království pokroku na Zemi. Obvykle není poslán do vězení (nezvyšuje-li hlas přepříliš), jen je držen za dveřmi, onálepkován coby nakažený, od něhož se udržuje odstup:

„V demokraciích ti, kteří se nepřizpůsobí, nejsou posíláni na Sibiř ani do vězení, ne, stávají se pouze druhořadými občany. Vyčlenění a zneschopnění volebními zákony jsou poníženi na ignorované a zesměšňované menšiny. Nebrání se jim, aby hovořili, zařídí se to prostě tak, že jejich hlas není slyšet. Nezapíjejí se, zařídí se to prostě tak, že jejich život nedává smysl.“

Poznámka

* Virtù - italský ekvivalent latinského „virtus“, označujícího **vnitřní sílu**, projevující se zmužilostí s jejími tradičními ctnostmi-zdatnostmi.

Dokončení příště